

Vinderup (Moltesen), som forleden mente, at han repræsenterede en af de beskedneste Valgkredse, som næsten intet ønskede. Jeg er formodentlig ikke den eneste, men har det rimeligvis tilfælles med flere københavnske Kolleger, at min Kreds ikke har lokale Ønsker. Det ligger i Sagens Natur, men naar Kredsen skulle rangeres, maa vore vel blive de beskedneste.

Af de Ting, jeg vil fremhæve, er den første et Emne, som blev nævnt af det ærede Medlem fra Højrup (Deuntzer), da han i en Tale sluttede sig til Tanken om, at der maatte spares, og mente at anvise nogle Poster, hvorpaa der kunde spares. Det ærede Medlem nævnedes Fagskolerne og de Bevillinger, som gives dertil. Jeg vil i den Anledning give et Par Oplysninger. Da det ærede Medlem nævnedes disse Fagskoler, føjede han selv udtrykkelig til, at det var ikke af ond Villie imod dem, han angreb dem, og jeg tvivler ikke derpaa. Jeg tror, det var af Mangel paa Kendskab til Forholdene. Men det har sin Betydning, at det høje Ting lærer dette Forhold at kende, og jeg vil da gøre opmærksom paa, at det hele Skolevæsen af faglig Natur, vedkommende Haandværk og Industri her i Landet, indtager en Stilling, som er noget anderledes end i de fleste andre Lande. I næsten alle omgivende Lande er det Statens Sag at oprette tekniske Skoler og Fagskoler af forskellig Art. Her i Landet er det alt sammen Institutioner, som oprettes ved privat Initiativ, og som efter at være rejste ved private Ofre søge Tilskud af Staten, hvilket de ogsaa have faaet med anerkendelsesværdig Liberalitet, men det er dog saaledes, at det er private Kræfter, som hovedsagelig bære dem. Det er et ejendommeligt dansk Træk og et Træk, som man gennemgaaende vistnok har Grund til at være tilfreds med og nære en vis Stolthed over. De Skoler oprettes fremdeles den Dag i Dag. Naar vi f. Eks. rundt omkring i Landdistrikterne se smaa Haandværkerforeninger opstaa, er Hovedsagen dertil næsten altid, at de ønske en teknisk Skole paa Stedet, og saa tilvejebringe de med de smaa Midler, de have, ved at skyde Penge sammen, Midler til at sætte Skolen i Gang, laane eller leje et Lokale et eller andet Sted og holde saa Skolen i Gang ved egne Kræfter. Naar de have gjort det i 2 Aar, have de Adgang til at faa Statstilskud, som staar i Forhold til, hvad de selv have ydet, saa at de begynde som ubetydelige smaa Skoler, der saa vokse efterhaanden i Henseende til Lærere,

Fag og alle andre Ting, som Skoler befatte sig med.

Dette Forhold, at man her i Landet opretter disse Skoler ved privat Initiativ, er Genstand for Forundring i Udlandet. Det hænder ikke sjældent, at Udlændinge søge Oplysninger om Skolerne her i Landet, og saa komme de ved en overfladisk Betragtning til det Resultat, at vi maa staa meget lavt, for der findes ikke den samme Skala af første og anden Klasses Skoler, eller hvordan det nu er, hvori de indehede andre Steder. Hvad der derimod forbygger dem, naar de komme et Skridt videre, er det store Antal, der er af dem. Der findes, saavidt jeg ved, for Øjeblikket 130 tekniske Skoler, som ere statsstøttede her i Landet. I vort Naboland Sverige, som har dobbelt saa stor en Befolkning, findes ikke en Gang Halvdelen af dette Tal, og det hænger sammen med, at man der skaber Skolerne fraoven, fra Staten, medens man hos os skaber dem franeden og derved tilvejebringer Skoler overalt, hvor man har Trang til det. Det er et Forhold, som jeg mener anbefaler hele Institutionen til det høje Tings Velvillie. Et saadant Ord som „Demokrati“ bliver misbrugt saa tidt, saa jeg har ringe Lyst til at karakterisere dem paa den Maade, men jeg vil antage, at det i Grunden er en højst demokratisk Maade at bygge Skoler op paa.

Det samme, som er sket med de tekniske Skoler, gælder ogsaa Fagskolerne og den nye Anstalt, som i Finansudvalget er døbt Fagskolen for Haandværk og Industri, men som almindeligvis kaldes teknologisk Institut, og som i øvrigt ingen Fagskole er, men en Skole for Haandværket i alle Fag. Det er altsaa saaledes, at disse Fagskoler, som det ærede Medlem henviste til, ligeledes ere skabte af Fagene ved eget Initiativ, hvorefter man har søgt Tilskud til dem.

Dernæst sagde det ærede Medlem: Hvor skulle vi stoppe? Nu have vi Fagskoler for Skomagere, Glarmestere, Urmagere og et Par Fag til, kan Staten saa ikke være forpligtet til at give Bevilling ogsaa til Fagskoler for Snedkere og andre Fag? Droskekuske, tror jeg ogsaa, han nævnedes. Jeg tør ikke tale paa Droskekuskenes Vegne, men jeg vil holde mig til Haandværksfagene og sige, at der er ingen Fare for, at der skal komme en uendelig lang Række af Fagskoler. Det forholder sig nemlig saadan, at i Haandværk og Industri gaar man ud fra den bestemte Overbevisning, at Faguddannelsen skal ske